

STATE
BIOTECHNOLOGICAL
UNIVERSITY

In Life
Institute of Animal Reproduction
and Food Research
Polish Academy of Sciences

WROCLAW UNIVERSITY
OF ENVIRONMENTAL
AND LIFE SCIENCES

Актуальні питання ветеринарної медицини: реалії та перспективи – 2026

Збірник тез
Міжнародної науково-практичної конференції

14 травня 2026 року

УДК 636.09(043.2)

Затверджено
 Рішенням вченої ради факультету
 ветеринарної медицини ДБТУ
 (протокол №6 від 26.05.2026)

Організаційний комітет:

Михайлов Валерій Михайлович	доктор технічних наук, професор, проректор з наукової роботи Державного біотехнологічного університету (ДБТУ) (<i>голова оргкомітету</i>)
Цимерман Олеся Олександрівна	кандидат ветеринарних наук, доцент, декан факультету ветеринарної медицини ДБТУ (<i>співголова оргкомітету</i>)
Денисова Ольга Миколаївна	кандидат біологічних наук, доцент, завідувачка кафедри фізіології та біохімії тварин ДБТУ (<i>співголова оргкомітету</i>)
Гладка Наталія Іванівна	кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри фізіології та біохімії тварин ДБТУ (<i>секретар оргкомітету</i>)
Вікуліна Галина Вікторівна	кандидат ветеринарних наук, доцент кафедри внутрішніх хвороб і клінічної діагностики тварин, заступник декана факультету ветеринарної медицини ДБТУ
Северин Раїса Василівна	кандидат ветеринарних наук, доцент, завідувачка кафедри епізоотології та мікробіології ДБТУ
Слюсаренко Дмитро Вікторович	доктор ветеринарних наук, професор, завідувач кафедри ветеринарної хірургії та репродуктології ДБТУ
Павліченко Олена Володимирівна	доктор юридичних наук, професор, кандидат біологічних та ветеринарних наук, завідувач кафедри гігієни, санітарії та ветеринарного права ДБТУ
Палій Анатолій Павлович	доктор ветеринарних наук, професор, директор ННЦ «ІЕКВМ»
Боровков Сергій Борисович	кандидат ветеринарних наук, директор інституту ветеринарної медицини НААН України
Петрушко Марина Павлівна	доктор біологічних наук, професор, завідувачка відділу кріобіології системи репродукції ІПКіК НАН України
Stanisław Dzimira	DVM, PhD, DSc, Associate Professor, Dean, Faculty of Veterinary Medicine, Wrocław University of Environmental and Life Sciences (Poland)
Taisiia Yurchuk	PhD, Assistant Professor, InLife Institute of Animal Reproduction and Food Research, Polish Academy of Sciences (Poland)
Dariusz J. Skarzynski	DVM, PhD, DSc, Head of the Research Team of Reproductive Pathology and Translational Medicine, InLife Institute of Animal Reproduction and Food Research, Polish Academy of Sciences; Director of the 3R Center, Wrocław University of Environmental and Life Sciences (Poland)
Oleksandra Berhilevych	Doctor of Veterinary Medicine, Professor, University of Veterinary Medicine Hannover (Germany)

Актуальні питання ветеринарної медицини: реалії та перспективи – 2026
 [Електронний ресурс]: збірник тез доповідей міжнар. наук.-практ. конф.
 науковців, викладачів та аспірантів, 14 травня 2026 р. / Держ.
 біотехнологічний ун-т. – Харків, 2026. – 276 с. – електронні текстові дані.
 – режим доступу: <https://biotechuniv.edu.ua/nauka/konferentsiyi/>

Збірник містить матеріали виступів учасників Міжнародної науково-практичної конференції науковців, викладачів та аспірантів «Актуальні питання ветеринарної медицини: реалії та перспективи – 2026», що присвячені висвітленню актуальних питань ветеринарної медицини.

Матеріали друкуються в авторській редакції мовою оригіналу. Відповідальність за зміст матеріалів несуть автори.

УДК 636.09(043.2)
 © Державний біотехнологічний університет, 2026

Алопеції за гіпотиреозу

Клінічні симптоми: зайва маса тіла тварини, пригнічений стан, низький рівень тироксину (Т4), високий показник тиреотропного гормону (ТТГ), гіперхолестеронемія.

Лікування: медикаментами, що впливають на гормони щитоподібної залози.

Алопеції, що залежать від статевих гормонів наднирників

Клінічні симптоми: випадіння шерсті в ділянці хвоста, шиї, голови, каудомедіально в ділянці бедер.

Схильні породи: самоїдська лайка, чау-чау, померанський шпіц, вольфшпіц.

Лікування: медикаментозне (Лізодрен 15–25 мг/кг до того часу, доки рівень адренкортикотропного гормону (АКТГ) не знизиться до фізіологічного рівня) [4, 5].

Висновки. Алопеції є клінічним симптомом багатьох захворювань, у тому числі – внаслідок порушення роботи ендокринних органів. Найчастіше облісіння виявляють за високого рівня тестостерону і естрогену, нестачі гормону росту й тироксину, надлишку андрогенів, що синтезуються наднирниками. Для кожної з цих патологій існують свої індивідуальні методи усунення хвороби.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Кондрахін І.П., Левченко В.І. Хвороби ендокринних органів. Внутрішні хвороби тварин / В.І.Левченко, В.В.Влізло, І.П.Кондрахін та ін.; За ред. В.І.Левченка. – Біла Церква, 2015. – Ч. 2. – 348–393.
2. Kamil ZA, Abdullah GA, Zalzal HH. Interleukin-15 and Tumor Necrosis Factor- α in Iraqi Patients with Alopecia Areata. *Dermatol Res Pract.* 2023;2023:5109772. Published 2023 May 10. doi:10.1155/2023/5109772.
3. Ботьот Г. Ю., Дюдю А. Д., Коса Н. В. Причини виникнення, розвитку вогнищевої алопеції та методи її лікування. Огляд літератури // Дерматовенерологія. Косметологія. Сексопатологія. – 2010. – № 3–4. – С. 83–89.
4. Manual of Skin Diseases of the Dog and Cat. 2nd ed Manual of Skin Diseases of the Dog and Cat. 2nd ed. Paterson Sue . 2008. Blackwell Publishing/John Wiley & Sons Ltd. Chichester, West Sussex, United Kingdom. 356 pp.
5. Yin, S. A. (2010). *The Small Animal Veterinary Nerdbook* (3rd ed.).

ЕФЕКТИВНІСТЬ ЗАСТОСУВАННЯ ДЕЗІНФІКУЮЧОГО ЗАСОБУ ВІРОСАН МАКС У ВЕТЕРИНАРНИХ КЛІНІКАХ

С.В. Рубленко¹, Д.С. Чернай²

¹Білоцерківський національний аграрний університет, Біла Церква, Україна, лікар ветеринарної медицини, аспірантка neposida.08@gmail.com

²Білоцерківський національний аграрний університет, Біла Церква, Україна, доктор ветеринарних наук, професор Rubs@ukr.net

В тезах висвітлено результати оцінки рівня мікробного забруднення різних функціональних зон ветеринарної клініки та обґрунтування доцільності застосування дезінфікуючого засобу «Віросан Макс».

Ключові слова: госпітальна мікрофлора, ефективність дезінфекції, Віросан Макс, біобезпеки тварин.

У сучасній ветеринарній медицині питання профілактики внутрішньолікарняних інфекцій набуває особливої актуальності. Ветеринарна клініка є середовищем постійної циркуляції умовно-патогенних і патогенних мікроорганізмів, адже тут одночасно перебувають тварини з різним інфекційним статусом, здійснюються інвазивні втручання, проводяться діагностичні та лікувальні маніпуляції [1,2]. Саме тому контроль мікробної

контамінації поверхонь у стаціонарах, операційних та маніпуляційних приміщеннях є ключовим елементом системи біобезпеки.

Метою нашої роботи було оцінити рівень мікробного забруднення різних функціональних зон ветеринарної клініки та обґрунтувати доцільність застосування дезінфекційного засобу «Віросан Макс» у цих приміщеннях.

У ході дослідження проводили відбір змивів із поверхонь операційної, стаціонару, приймальні, маніпуляційної та лабораторії [3].

Результати показали, що навіть у приміщеннях із підвищеним контролем стерильності наявна мікрофлора. Так, в операційній із частотою 25% було виділено *Staphylococcus epidermidis* та *Bacillus subtilis*. Це свідчить про відносно ефективний санітарний режим, однак наявність стафілококів вимагає постійного моніторингу.

У стаціонарі ситуація була більш напруженою: із частотою 55% виявляли *Staphylococcus aureus* та *Enterococcus faecalis*. Такий показник пояснюється тривалим перебуванням тварин, активним контактом із поверхнями та накопиченням мікрофлори в умовах обмеженого простору.

Найвищий рівень мікробного забруднення зафіксовано в приймальні. Частота виявлення мікроорганізмів становила 70%. Тут виділили *Staphylococcus aureus*, *Micrococcus luteus* та *Aspergillus niger*. Високе мікробне навантаження пов'язане зі значним потоком тварин і власників, що сприяє постійному занесенню транзитної мікрофлори.

У маніпуляційній частота виявлення становила 40%. Виділено *Bacillus cereus* та *Candida parapsilosis*. Наявність спороутворюючих бактерій і грибів свідчить про необхідність застосування засобів із широким спектром антимікробної дії, зокрема фунгіцидною активністю.

У лабораторії частота виявлення становила 30%, переважали *Penicillium spp.* та *Bacillus spp.*, що також вказує на циркуляцію спорових форм мікроорганізмів.

Таким чином, у всіх досліджених приміщеннях ветеринарних клінік встановлено наявність умовно-патогенної бактеріальної та грибової мікрофлори з різним ступенем контамінації, що свідчить про постійну циркуляцію мікроорганізмів у внутрішньому середовищі закладів. Найбільш проблемними зонами виявилися приймальня та стаціонар, де спостерігалися найвищі показники мікробного обсіменіння повітря та поверхонь. Це пов'язано з високою інтенсивністю руху тварин, персоналу та власників, а також наявністю хворих і ослаблених тварин, які можуть бути джерелом контамінації довкілля.

Серед виділених ізолятів значне місце займали стафілококи, зокрема *Staphylococcus epidermidis* та *Staphylococcus aureus*. Перший є типовим представником нормальної мікрофлори шкіри та слизових оболонок, проте за умов зниження імунітету або порушення бар'єрних функцій може спричинювати післяопераційні інфекції, запальні процеси та формування біоплівки на медичних інструментах і поверхнях. *Staphylococcus aureus* належить до більш патогенних мікроорганізмів і є частою причиною гнійно-запальних уражень шкіри, ран, маститів, отитів та системних інфекцій у тварин. Його здатність до формування резистентних штамів становить значну загрозу для ветеринарної практики [4].

Важливим етіологічним чинником внутрішньоклінічних інфекцій також є *Enterococcus faecalis*, який був виділений переважно у стаціонарних відділеннях. Цей мікроорганізм характеризується високою стійкістю до факторів довкілля та антимікробних препаратів, що ускладнює лікування та сприяє тривалому збереженню у навколишньому середовищі. Наявність *Micrococcus luteus* свідчить про антропогенне походження контамінації, оскільки він часто асоціюється з мікрофлорою шкіри людини та повітря.

Серед спороутворюючих бактерій виявлено *Bacillus subtilis*, *Bacillus cereus* та інші представники роду *Bacillus*. Ці мікроорганізми мають високу екологічну стійкість завдяки утворенню спор, здатні тривалий час зберігатися на поверхнях і в пилу, що зумовлює їх значення як індикаторів санітарного стану приміщень. У певних умовах вони можуть викликати опортуністичні інфекції, особливо у тварин з ослабленим імунітетом.

Особливу увагу привертає наявність грибової мікрофлори, зокрема *Aspergillus niger*, *Penicillium spp.* та *Candida parapsilosis*. Ці мікроорганізми здатні викликати мікози, алергічні реакції, ураження органів дихання, а також опортуністичні інфекції у післяопераційний період. Гриби роду *Aspergillus* є потенційно небезпечними через утворення спор, які легко поширюються повітрям і можуть спричинювати респіраторні захворювання у тварин, особливо у молодняку та ослаблених особин. *Candida parapsilosis* часто асоціюється з госпітальними інфекціями та здатна колонізувати поверхні обладнання та інструментів, формуючи біоплівки [5].

Після проведення дезінфекційної обробки приміщень препаратом «Віросан Макс» було здійснено повторне мікробіологічне дослідження з метою оцінки ефективності санаційних заходів. Відбір проб проводили з тих самих поверхонь і в тих самих приміщеннях (операційна, стаціонар, приймальня) із дотриманням аналогічної методики, що забезпечило коректність порівняння результатів.

Результати контрольного дослідження продемонстрували суттєве зниження рівня мікробного обсіменіння в усіх досліджуваних зонах.

В операційній після обробки умовно-патогенна мікрофлора не виявлялася, або ж реєструвалися поодинокі колонії сапрофітних мікроорганізмів у межах допустимих санітарних норм. Зокрема, *Staphylococcus epidermidis* та *Bacillus subtilis* після дезінфекції не виділялися, що свідчить про високу ефективність препарату щодо грампозитивної мікрофлори.

У стаціонарі частота виявлення мікроорганізмів знизилася більш ніж удвічі. Патогенні штами, зокрема *Staphylococcus aureus* та *Enterococcus faecalis*, після обробки не висівалися, або визначалися у мінімальних кількостях, що не перевищували допустимих показників. Це підтверджує виражену бактерицидну дію засобу навіть в умовах підвищеного органічного навантаження.

Найбільш показовими були результати в приймальні. Якщо до дезінфекції частота контамінації становила 70%, то після застосування «Віросан Макс» вона знизилася до поодиноких випадків (менше 15%). *Micrococcus luteus* та *Aspergillus niger* після обробки не виявлялися, що свідчить не лише про бактерицидну, а й фунгіцидну активність препарату.

З огляду на виявлення широкого спектра умовно-патогенних бактерій і грибів, доцільним є застосування сучасних дезінфекційних засобів широкого спектра дії. Препарат «Віросан Макс» забезпечує виражену бактерицидну, фунгіцидну та частково спороцидну активність, що дозволяє ефективно використовувати його для поточної та заключної дезінфекції у стаціонарах, операційних і маніпуляційних приміщеннях ветеринарних клінік. Регулярне застосування такого засобу сприяє зниженню мікробного навантаження, запобігає формуванню біоплівок і поширенню резистентних форм мікроорганізмів.

Отже, систематичне використання сучасних дезінфекційних препаратів у поєднанні з мікробіологічним моніторингом повітря та поверхонь є необхідною умовою підтримання належного санітарного режиму у ветеринарних клініках. Це дозволяє зменшити ризик внутрішньолікарняних інфекцій, підвищити ефективність лікування, знизити витрати на терапію та забезпечити біобезпеку як для тварин, так і для персоналу.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Hamilton, E., Kryuher, J.M., Shall, W. (2013). Acquisition and persistence of antimicrobial-resistant bacteria isolated from dogs and cats admitted to a veterinary teaching hospital. 243 (7), 990–1000. DOI:10.2460/ javma. 243.7.990.
2. Morrissi, I., Moyyert, H., Anno, de Jonh., Garch, F. E. (2016). Antimicrobial susceptibility monitoring of bacterial pathogens isolated from respiratory tract infections in dogs and cats across Europe: Com Path results. 191. 44–51. DOI:10.1016/j.vetmic.2016.05.020.
3. Чернай, Д.С. та Рубленко, С.В. 2025. МІКРОБНЕ ЗАБРУДНЕННЯ ПОВІТРЯ ТА ПОВЕРХОНЬ У ВЕТЕРИНАРНИХ КЛІНІКАХ: РІВЕНЬ ЗАБРУДНЕННЯ ТА ВИДОВИЙ СКЛАД ІЗОЛЯТІВ. Науково-технічний бюлетень Державного науково-дослідного

контрольного інституту ветеринарних лікарських засобів та кормових добавок та Інституту біології тварин . 26, 2 (листопад 2025 р.), 341-346. DOI:<https://doi.org/10.36359/scivp.2025-26-2.36>.

4. Khaskheli AA (2020) Staphylococcus aureus Resistance against Methicillin in Pets: a Review. J Vet Med Res 7(4): 1192. <https://doi.org/10.47739/2378-931X/1192>

5. Cordeiro RA, Sales JA, Castelo-Branco DSCM, Brilhante RSN, Ponte YB, Dos Santos Araújo G, Mendes PBL, Pereira VS, Alencar LP, Pinheiro AQ, Sidrim JJC, Rocha MFG. Candida parapsilosis complex in veterinary practice: A historical overview, biology, virulence attributes and antifungal susceptibility traits. Vet Microbiol. 2017 Dec;212:22-30. doi: 10.1016/j.vetmic.2017.07.031. Epub 2017 Oct 24. PMID: 29173584.

АДАПТИВНІ СТРАТЕГІЇ ГЛИБОКОВОДНИХ РИБ ДЛЯ ВИЖИВАННЯ В УМОВАХ ЕКСТРЕМАЛЬНОГО ГІДРОСТАТИЧНОГО ТИСКУ

А.О. Ручка¹, О.М. Тупицька²

¹ Національний університет біоресурсів і природокористування України, м.Київ, здобувач вищої освіти

² Національний університет біоресурсів і природокористування України, м.Київ, к.б.н., доцент, olgatup@ukr.net

Мета роботи – дослідити механізми адаптації глибоководних гідробіонтів до екстремальних умов існування.

Обговорення. Глибоководні риби є унікальними представниками гідробіонтів, які мешкають у середовищі з високим гідростатичним тиском, низькою температурою та відсутністю світла. Тиск у воді зростає приблизно на 1 атмосферу кожні 10 метрів глибини, що створює значні фізіологічні труднощі для організмів.

Одним із ключових механізмів адаптації є біохімічна стабілізація білків. У тканинах глибоководних риб накопичується триметиламіноксид (ТМАО), який запобігає денатурації білків та зберігає активність ферментів. Концентрація цієї речовини прямо залежить від глибини проживання організму.

Мембранні адаптації полягають у підвищенні вмісту ненасичених жирних кислот, що забезпечує плинність клітинних мембран. Це необхідно для нормального функціонування іонних каналів і рецепторів.

Морфологічні зміни включають редукацію плавального міхура, зменшення щільності кісткової тканини та формування желеподібної структури тіла. Це дозволяє уникати пошкоджень від тиску та знижує енергетичні витрати.

Фізіологічні адаптації проявляються у сповільненому метаболізмі, низькому споживанні кисню та тривалому життєвому циклі. Поведінкові особливості включають малорухливість і використання біolumінесценції.

Висновки. Адаптація глибоководних риб є результатом комплексної перебудови організму на всіх рівнях — від молекулярного до поведінкового. Це забезпечує їхнє існування в екстремальних умовах океану.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Yancey P. H. et al. Marine fish may be biochemically constrained from inhabiting the deepest ocean depths. PNAS, 2014.
2. Gerringer M. E. et al. Royal Society Open Science, 2017.
3. Somero G. N. Annual Review of Physiology, 1992.